

Opmerkingen Gelders Archief

Algemene opmerking

De belangrijkste termen of afgeleiden daarvan m.b.t. het beheren en bewaren van digitale informatieobjecten ontbreken. In het kader van aansluiting op de praktijk is het wenselijk dat de wet meer borging geeft m.b.t. duurzaamheid en archivering by design. Het verwijzen of borgen van de DUTO-eisen zou opgenomen kunnen worden.

Hoofdstuk 1, art. 1.1.

Term toevoegen:

Archief: geheel van documenten ontvangen of opgemaakt door een persoon, groep personen of organisatie. De term wordt overigens bij herhaling in de wet gebruikt.

Zie opmerking over het begrip collectie onder artikel 4.5. Bron:

https://archiefwiki.org/wiki/Archiefterminologie_voor_Nederland_en_Vlaanderen.

Aanpassing begripsbepaling archiefdienst gewenst. Onduidelijke term en lastig uitlegbaar m.b.t. overbrengingsproces (ook in combinatie met depot). Nader te specificeren dat de archiefdienst geen fysieke of digitale plaats meer is (want depot), maar echt een zelfstandige organisatie of een onderdeel van een groter geheel. Archiefdienst suggereert een orgaan met als primaire taak het beheren en bewaren van overgebrachte archieven, maar een depot kan ook berusten bij een overheidsorgaan welke niet als primaire taak heeft het beheren en bewaren van overgebrachte archieven. Is er dan met betrekking tot het begrip dienst duidelijk onderscheid te maken?

Depot: de term duurzaamheid opnemen in de begripsbepaling. Een depotvoorziening i.h.k.v. overgebrachte documenten dient te voldoen aan duurzame toegankelijkheid, opslag en beheer.

Primair kenmerk van een depotvoorziening ontbreekt in de begripsbepaling. Zie ook de definitie die in de memorie van toelichting wordt gebruikt voor e-depot (pagina 36).

Voor het begrip depot is het wenselijk snel met een maatregel van bestuur duidelijkheid te verschaffen over de normen en beheerregels voor blijvend te bewaren opslag van documenten. Voorkomen dat het aanwijzen van een depot voor blijvend te bewaren "documenten" een vrijblijvende aangelegenheid wordt.

Document:

1) Document is een te smalle term en dekt niet de lading met bijv. data, geo-informatie, afbeeldingen en video's.

2) Tevens is het begrip document in de beleving nog steeds een begrip dat alleen van toepassing is op (klassieke digitale) verschijningsvormen van definitieve versies van nota's, besluiten, rapporten, verslagen etc. (digitaal bestand).

3) Verwachting is dat het begrip document niet goed uitlegbaar is in het kader van toezicht, vernietiging en overbrenging. Beter is het gebruik van de term informatieobject; definitie daarvan (NEN2082): Een op zichzelf staand geheel van gegevens met een eigen identiteit. Bijvoorbeeld: document, databasegegevens, emailbericht (met bijlagen), (zaak) dossier, internetsite (of een deel ervan), foto/afbeelding, geluidopname, wiki, blog enz (<https://www.noraonline.nl/wiki/Informatie-object>).

4) De vergelijking met het gebruik van de term in de WOO loopt iets anders omdat het proces en doel van de WOO een andere uitvoerings- en gebruikersdoelgroep voor ogen heeft. WOO is bedoeld voor transparantie en bewijszoekende burger daar dient begripsbepaling voor burgers duidelijk te zijn. De Archiefwet beoogt duurzame toegankelijkheid en opslag uitgevoerd door een overheidsorgaan. Hier mag de betekenis van het begrip informatieobject bekender worden verondersteld.

5) De term informatieobject moge bekend zijn in ICT kringen en minder daarbuiten, maar dat geldt andersom voor het begrip document. Dat kan in ICT kringen juist een specifiek type informatieobject aanduiden.

Vervreemding: de omschrijving is onvoldoende helder waar het niet-stoffelijke zaken betreft.

Eigendom is een begrip uit BW 5. De wet definieert eigendom als het meest omvattende recht dat een persoon op een zaak kan hebben. Ook het begrip zaak is gedefinieerd in de Nederlandse wet (BW 3:2): zaken zijn voor menselijke beheersing vatbare stoffelijke objecten. De nieuwe Archiefwet creëert echter ruimte voor een niet-stoffelijk begrip van documenten.

Hoofdstuk 1, art. 1.3.c.

Breng het artikel minimaal in lijn met de verwerkingsdoeleinden van de AVG. De AVG spreekt van archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden.

Hoofdstuk 2, art. 2.3.3.

Aangezien in artikel 2.3 lid 3 al is bepaald dat ná overbrenging een van de deelnemers verantwoordelijk wordt, ligt het voor de hand dit ook vóór overbrenging al te regelen indien er geen sprake is van één bestuur. Suggestie: Voor de documenten van een krachtens gemeenschappelijke regeling ingesteld gemeenschappelijk orgaan wordt in de gemeenschappelijke regeling een verantwoordelijk overheidsorgaan aangewezen, met dien verstande dat: a. het verantwoordelijk overheidsorgaan eveneens verantwoordelijk is voor de documenten van ten minste één van de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling; en b. enkel Onze Minister of een verantwoordelijk overheidsorgaan als bedoeld in artikel 2.2 als verantwoordelijk overheidsorgaan kan worden aangewezen.

Hoofdstuk 2, art. 2.7

Verwarrend, omdat dit alleen de Staat en gemeenschappelijke regelingen betreft. Voor provincie, gemeente en waterschap volgt de verantwoordelijkheid indirect uit art. 2 lid 2 en art. 5 lid 2; voor verantwoordelijke overheidsorganen van andere publiekrechtelijke rechtspersonen of privaatrechtelijke verantwoordelijke overheidsorganen is ongewis wat na overbrenging gebeurt en wie dan de beheerder is.

Hoofdstuk 2, art. 2.8.2.

Een regeling waarbij een tijdelijk overheidsorgaan wordt ingesteld houdt een voorziening in omtrent de bewaring van zijn documenten na zijn opheffing, maar anders dan in lid 3 is hier niet nader gespecificeerd wat deze voorziening moet behelzen. Het zou wenselijk zijn als in dit artikel wordt uitgewerkt waaruit een voorziening bestaat (analoog aan lid 3). M.a.w. wat moet er in deze voorziening worden bepaald? Onder meer de vraag wie verantwoordelijk is voor de documenten voor en na overbrenging en hoe het toezicht op een tijdelijk orgaan is geregeld.

Hoofdstuk 3, art. 3.1.

Ten aanzien van goede, geordende en toegankelijk staat is het wenselijk de uitwerking in de AMvB op hetzelfde moment vast te stellen als de Archiefwet.

Hoofdstuk 4, art. 4.1.3.

Vooruitlopend op de wijziging in het archiefbesluit is het schrappen van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (zienswijze) op de vast te stellen selectielijst alleen wenselijk indien de archiefvormer de selectielijst heeft afgestemd met een SIO met inbreng van een onafhankelijke deskundige en een burger. De voorwaarden waaronder versiebeheer van selectielijsten mag plaatsvinden dienen nader te worden uitgewerkt in het archiefbesluit.

Hoofdstuk 4, art. 4.2

Anders dan bij overbrenging ontbreekt hier de relatie tussen AVG en vernietiging. In potentie vullen AVG en het vernietigen van informatie elkaar aan. Met name op het aspect dat je bewaartermijnen moet hanteren. Deze verbinding en spelregels hoe dat te doen ontbreken.

Hoofdstuk 4, art. 4.3.1.

De term depot ontbreekt in dit artikel. Uit de begripsbepaling depot is af te leiden dat depot een fysieke ruimte of digitale voorziening betreft bestemd voor opslag en beheer van documenten. Voor duurzame toegankelijkheid van documenten is een depot noodzakelijk. Archiefdienst is noodzakelijk voor de toegankelijkheid, raadpleging en verzorgen van openbaarheid van documenten. Voor de volledigheid dient ook de term depot in dit artikel te worden opgenomen. Artikel luidt dan: 1. Het verantwoordelijke overheidsorgaan brengt documenten die ouder zijn dan tien jaar en die op grond van een selectielijst voor blijvende bewaring in aanmerking komen over naar de archiefdienst of depot die met de blijvende bewaring van die documenten is belast.

Hoofdstuk 4, art. 4.4.2.

In het kader van wetgeving i.h.k.v. openbaarheid (WOO) en duurzame toegankelijkheid (Archiefwet) is het wenselijk nadere redenen voor opschorten van overbrenging te formuleren. Met het oog op technische ontwikkelingen en transparantie van digitale informatie wordt het opschorten van een overbrenging op grond van veelvuldig gebruiken en raadplegen van documenten door een overheidsorgaan steeds minder relevant en ook een issue.

Hoofdstuk 4, art. 4.5.1.

Het verdient aanbeveling ontheffinghouders van de overbrengingsverplichting op te nemen in een landelijk register inzichtelijk voor overheidsorganen waarin minimaal staat beschreven welke "documenten / typen" worden bewaard door de ontheffinghouders. Een register brengt duidelijkheid omtrent generieke datavoorzieningen en informatiecollecties die centraal worden bewaard waar individuele overheidsorganen of archiefdiensten geen rekening mee hoeven te houden m.b.t. hun bewaarplicht.

Hoofdstuk 4, art. 4.5.2.

Begrip collectie vervangen door de term archief en deze term opnemen in de begripsbepalingen (zie ook opmerking hierover onder artikel 1.1, term komt bovendien veelvuldig voor in de hoofdstuktitels 6, 7 en 8).

Het is van belang om duidelijke criteria te stellen om te kunnen toetsen of er een grond is voor een uitzondering; bovendien is het wenselijk om de begrippen collectie en archief helder van elkaar te onderscheiden. Collecties kunnen voor veel bredere doelen bijeen worden gebracht dan de uitvoering van een publiekrechtelijke taak (vgl museale collecties, handschriften, beeldbanken e.d.). Suggestie voor onderdeel a en b:

a. de documenten deel uitmaken van een omvangrijk en samenhangend archief; b. overbrenging van de documenten naar het oordeel van gedeputeerde staten, onderscheidenlijk Onze Minister ernstig afbreuk zou doen aan de integriteit van het archief, dan wel aan de uitvoering van de wettelijke taak van het betreffende overheidsorgaan.

Hoofdstuk 5, art. 5.1 en 5.2.

Een relatie met depot ontbreekt hier. Onduidelijk is in hoeverre met een archiefdienst ook wordt voorzien in een depot. Ook in artikel 4.5 wordt die relatie niet gelegd.

Hoofdstuk 5, art. 5.4.

De algemene rijksarchivaris of een archivaris wordt aangewezen op grond van zijn professionele Het verdient aanbeveling in navolging van de AVG, zoals bij de functionaris gegevensbescherming, ook voor de archivaris te komen met duidelijke richtlijnen en kwaliteiten (vgl.

https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/atoms/files/wp243rev01_nl.pdf

Hoofdstuk 6.

Er wordt documentgericht beperkt in openbaarheid, maar in de praktijk van zaakgericht werken wordt momenteel procesgericht geselecteerd, vernietigd en overgedragen. De vigerende gemeentelijke selectielijst is procesgericht. Het kan goed zijn dat er binnen één zaak documenten zijn opgenomen die onder verschillende beperkingsgronden vallen. Het zou wenselijk zijn om de beperking van openbaarheid op hoger niveau dan documentniveau te brengen of het vastleggen van de beperkingsgronden bij creatie/registratie te verplichten in een AMVB (archieffregeling).

Hoofdstuk 6, art. 6.1.

Wat is het verband tussen artikel 6.1. en de komende Wet Open Overheid? Duidelijke verbinding tussen WOO en Archiefwet is gewenst. In de WOO wordt de relatie met de Archiefwet wel benoemd. In het ontwerp staat letterlijk: Het bestuursorgaan treft maatregelen ten behoeve van het duurzaam toegankelijk maken van de digitale documenten, bedoeld in artikel 2.4, eerste lid. De Archiefwet blijft leidend voor wet- en regelgeving in de digitale informatiehuishouding. Voor zover standaarden worden voorgeschreven, zal dat gebeuren in het Archiefbesluit 1995 en de Archiefregeling. Waarom niet omgekeerd ook een duidelijke verbinding met WOO leggen. Wellicht nadere invulling van wetten door Archiefwet als verlengstuk (ten aanzien van openbaarheid en op termijn de verplichte overbrenging) te verbinden aan de WOO. WOO betreft het actief openbaar maken binnen 10 jaar, de Archiefwet regelt de openbaarheid na 10 jaar.

Hoofdstuk 6, art. 6.2.

Er wordt verwezen naar de huidige WOB, uit de toelichting wordt niet duidelijk of de beperkingsgronden in de WOO gelijk zijn. Indien WOB en WOO niet gelijk zijn beperkingsgronden in de Archiefwet gelijk stellen aan de nieuwe WOO.

Hoofdstuk 6, art. 6.2.1 d.

De toevoeging: 'tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt' kan voor onduidelijkheid zorgen; dit is geen objectief criterium om toch tot verstrekking over te gaan,

ondanks dat het persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 of 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming.

Hoofdstuk 6, art. 6.2.1 d en 2e en f.

De relatieve gronden zijn voor meerdere interpretatie vatbaar. Het is De burger is gebaat bij een zo groot mogelijke openbaarheid en transparantie. De gronden genoemd onder lid 2 zijn voor meerdere interpretatie vatbaar en moeilijk toetsbaar en kunnen leiden tot totaal verschillende besluiten en openbaarheidsregimes. Dit is niet wenselijk (gelijke behandeling). Bovendien is niet duidelijk wanneer de grond, genoemd onder, lid 2 onder f, ophoudt te bestaan.

Hoofdstuk 6, art. 6.2.7.

De tekst vermeldt 'voor zover [...] en zevende lid'. Daarmee verwijst het lid naar zichzelf. Onduidelijk is wat wordt bedoeld met 'wordt [...] in aanmerking genomen' en wat de consequentie is als de conclusie is dat informatie inderdaad betrekking heeft op emissies. Is deze dan wel of niet openbaar?

Hoofdstuk 6, art. 6.4.1.

Zie opmerking bij 2.7.

Hoofdstuk 7, art. 7.2.1.

Dit artikel houdt een hernieuwde toets op grond van een verzoek in. Kan tot rechtsonzekerheid leiden. De bedoeling lijkt dat de beheerder bij een verzoek opnieuw bekijkt of er gronden zijn waarop inzage kan worden geweigerd. De artikelen 6.4 en 6.5 schrijven een procedure voor om deze beperkingen te documenteren. Artikel 7.2 lid 1 lijkt deze procedure te overrulen wanneer artikel 6.2 bij nadere toetsing toch aan de orde blijken te zijn; indien het overheidsorgaan zijn werk niet goed heeft gedaan bij overbrenging, dan wordt die fout hiermee hersteld. Hetzelfde geldt overigens voor artikel 6.3. In beide gevallen wordt het alsnog beperken van openbaarheid dan wel het negatief beslissen op een verzoek tot inzage achteraf opgerekt, terwijl uit oogpunt van transparantie van belang is dat een beperking met een besluit is onderbouwd (waartegen ook bezwaar mogelijk is). De wet biedt in deze vorm ruimte dit besluit te overrulen en het recht op inzage te koppelen aan een afweging achteraf in plaats van een bestuurlijk besluit. Bovendien leidt een brede toets op de vraag of de bepalingen van artikel 6.2 van toepassing zijn tot een grote werklust voor de beheerder.

Hoofdstuk 7, art. 7.3.

De toelichting spreekt ook over digitale dienstverlening en wet digitale overheid. De "eventuele" verbinding met de wet digitale overheid ontbreekt. Onder welke voorwaarden kan alsnog de beheerder uit eigen beweging informatie openbaar maken uit beperkt openbare documenten. En blijft het overheidsorgaan niet verantwoordelijk voor het besluit op openbaarmaking? Nadere uitwerking op toepasbaarheid en ontbreken van bestuurlijke verantwoordelijkheid is gewenst. Verschuiving van de bestuurlijke verantwoordelijkheid van beslissingen op openbaarheid van beperkt openbare documenten van verantwoordelijk overheidsorgaan naar archiefdienst is wellicht ongewenst.

Hoofdstuk 7, art. 7.5.

Dit artikel mist nadere uitwerking ten aanzien van beschikbaarheid en raadpleegbaarheid van digitale informatie door het verantwoordelijk overheidsorgaan van overgebrachte documenten. In het kader van digitale informatie kan ook gesproken worden over inzage of beschikbaarheid van overgebrachte documenten.

Hoofdstuk 8.

'Bijzondere bepalingen beheer overgebracht archief': titel dekt de lading niet. Toevoegen: '[overgebracht] en opgenomen [archief]', want art. 8.4 biedt een basis om andere dan overheidsarchieven op te nemen in het depot.

Hoofdstuk 8, art. 8.4.

Dit artikel lijkt alleen ruimte te bieden voor het opnemen ter blijvende bewaring.

Hoofdstuk 8, art. 8.4.3.

Een toets op eventuele wettelijke beperkingsgronden is gewenst.

Hoofdstuk 9, art. 9.3 en 9.4.

Het artikel bevat dubbele informatie en is niet in lijn met artikel 5.2. De archivaris van de archiefdienst is (mag worden aangenomen) dezelfde als de archivaris als bedoeld in artikel 5.3. Hier zou dus kunnen worden volstaan met de formulering 'de krachtens artikel 5.3 door [...] aangewezen archivaris'. Daarbij wordt een archiefdienst niet aangewezen, maar er wordt in voorzien (art. 5.2).

Hoofdstuk 9, art. 9.4.1.

In geval van een gemeenschappelijk orgaan zijn krachtens artikel 2.3 lid 3 de verantwoordelijke overheidsorganen van de deelnemers gezamenlijk verantwoordelijk. Dit leidt tot een vorm van toezicht op meerdere verantwoordelijke overheidsorganen die niet in lijn is met de aangewezen archivaris en de archiefdienst waarnaar wordt overgebracht.

Praktijkvoorbeeld: twee provincies hebben een gezamenlijke rekenkamer in de vorm van een gemeenschappelijk orgaan ingesteld. Verantwoordelijke organen zijn twee verschillende provincies. De archivarissen van de beide verantwoordelijke overheidsorganen zijn belast met het toezicht op dit specifieke taakgebied, ieder voor het orgaan dat hem heeft aangewezen. Doel van een gemeenschappelijk orgaan is efficiëntiewinst door gezamenlijke taakuitvoering. In de huidige vorm leidt de wet er echter toe dat er dubbel werk moet worden gedaan.